

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Työvoima-, koulutus- ja osaamistarpeiden ennakointi – Osaamisen ennakointifoorumi

Osaajien Ruoka-Suomi –teemaseminaari 13.12.2022

Ilpo Hanhijoki

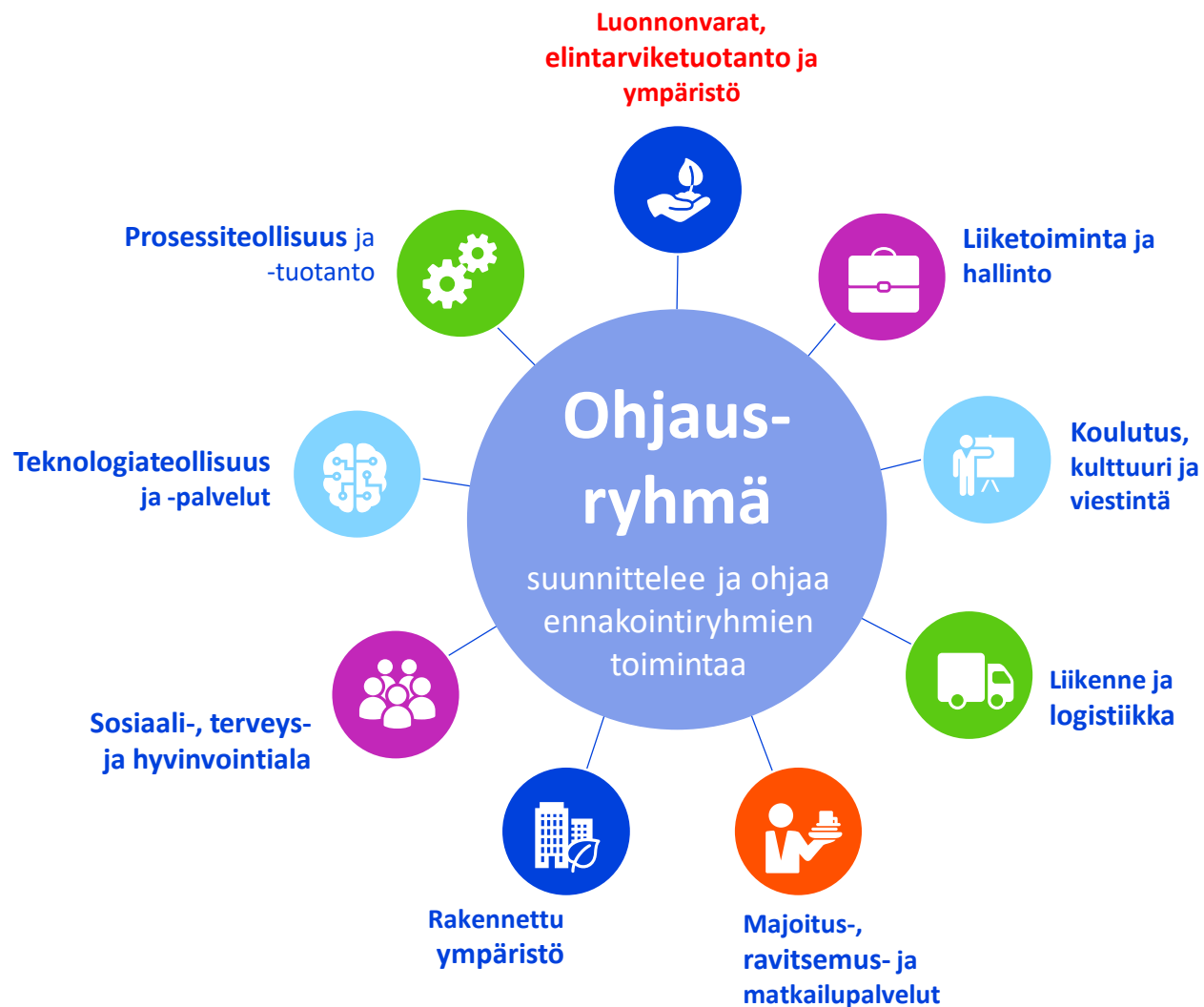
Ennakointi Opetushallituksessa

- Lakisäättäinen tehtävä
- Osaamistarpeiden (laadullinen) ennakointi
- Koulutustarpeiden (määrällinen) ennakointi
- Keskipitkä (5-9 v.) ja pitkä (10 -15 v.) aikaväli
- Kansallinen taso
- Osaamisen ennakointifoorumin toiminnan koordinointi
- Ennakointitiimi

Osaamisen ennakointifoorumi (OEF) 1.1.2021 – 31.12.2024

- Osaamisen ennakointifoorumi toimii opetus- ja kulttuuriministeriön sekä Opetushallituksen yhteisenä ennakoinnin asiantuntijaelimenä.
- Foorumin **tavoitteena on ennakoinnin ohella edistää koulutuksen ja työelämän välistä vuoropuhelua.**
- Siihen kuuluu ohjausryhmä, **yhdeksän ennakointiryhmää** sekä ennakointiryhmien tarvittaessa kokoamat asiantuntijaverkostot.
- Ennakointiryhmien tehtävänä on **osallistua osaamis- ja koulutustarpeiden ennakointiin** sekä tehdä ennakointitulosten pohjalta **aloitteita, suosituksia ja ehdotuksia koulutuksen kehittämiseksi.**
- Ennakointiryhmässä on vähintään 15 ja enintään 25 jäsentä.
- Edustettuina työnantajat ja yrittäjät, työntekijät, ammatillisen koulutuksen ja korkeakoulutuksen opetushenkilöstö, ammatillisen koulutuksen järjestäjät ja korkeakoulut, tutkimus ja opetushallinto.
- Opetushallitus nimeää jäsenet. Puheenjohtajat ja varapuheenjohtajat ennakointiryhmät nimeävät keskuudestaan.

Osaamisen ennakoitfoorumi 2021-2024

Osaamisen ennakoitfoorumi edistää koulutuksen ja työelämän vuorovaikutusta.

OEF koostuu

Ohjausryhmästä (22 jäsentä + 1 asiantuntijajäsen + 3 sihteeriä)

Yhdeksästä ennakoitiryhmästä (25 jäsentä/ryhmä)

Ennakoitiryhmien asiantuntijaverkostoista (yht. 155 hlöä).

Yhteensä n. 400 asiantuntijaa

OEF-ennakointikauden päätavoitteena on luoda vaiheittainen keskipitkän ja pitkän aikavälin tiekartta koulutuksen, osaamisen ja oppimisen näkökulmasta

1. Vaihtoehtoisten tulevaisuuskuvioiden rakentaminen
  - BAU-skenaario
  - Osaamisskenaario
2. Keskipitkän aikavälin arviot koronakriisin vaikutuksista eri alojen työvoima- ja osaamistarpeiden kehitykseen
3. Keskipitkän aikavälin (5 – 9 vuotta) työvoiman kohtaannon ennakointi.
  - Ennakoidaan työvoiman osaamis- ja koulutustarpeita ja arvioidaan työvoiman tarjontapotentiaalia.
  - Ennakoidaan työvoiman kysynnän ja tarjonnan yhteensopivuutta sekä mietitään keinoja sen parantamiseksi.
4. Pitkän aikavälin (10 – 15 vuotta) tutkintotarpeet ja geneeriset osaamistarpeet
5. Lämpileikkaavana kauden teemana työmarkkinoiden ja koulutuksen resilienssin vahvistaminen

Osaamislukituksen rakentaminen osaamisen ennakoinnin työvälineeksi

- Ammattialoille koostettiin **yksilölliset osaamisprofiilit**, joihin sisällytettiin alalla vaadittavia, keskeisiä **ammattillisia erityisosaamisia**
- Lisäksi koottiin **alat ylittäviä osaamisia** eri julkaisuista, osaamistaksonomioista ja selvityksistä.
- Kyselyissä tarkasteltiin erityisesti **kestävyysosaamisen selvityksissä** merkittäviksi tunnistettuja, alat ylittäviä osaamisia
- Hierarkkisen osaamislukituksen demoversiota täydennetään kyselyistä ja OEF:n kokouksista saatavalla palautteella ja näkemyksillä

Osaamistarpeiden tietolähteitä

- Työmarkkinatietojärjestelmät (kuten Arbeitsmarktservice Österreich, O*NET, Skills Australia, ESCO, Työmarkkinatori)
- Osaamisviitekehykset/-taksonomiat (esim. Digcomp, Greencomp)
- Osaamisia tarkastelevat tutkimukset, julkaisut, selvitykset
- Työpaikkailmoitukset: asiasanojen esiintyvyydet
- Asiantuntijoiden arviot: osaamistarvekyselyt, työpajat ymv.

Esimerkki 2022 toteutetun osaamiskyselyn tuloksista

Elintarviketyöntekijöiden osaamistarpeet 2030

Ammattialaan sisällytetyt ammatit (Ammattiluokitus 2010)

7511 Lihanleikkaajat, kalankäsittelijät ym.

7512 Leipurit ja kondiittorit

7513 Meijeristit, juustomestarit ym.

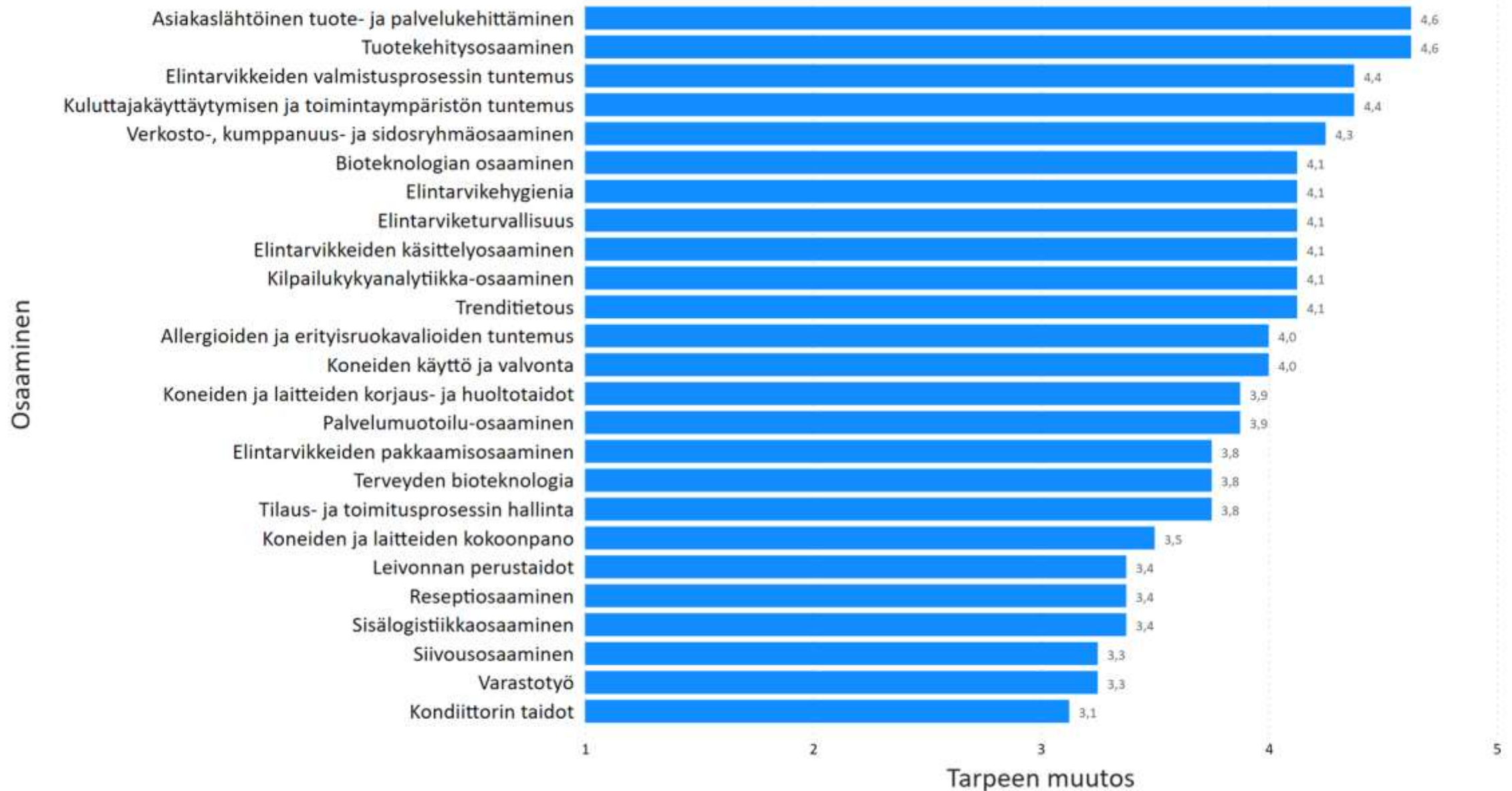
7514 Hedelmä- ja vihannestuotteiden valmistajat

7515 Ruokien ja juomien laaduntarkkailijat

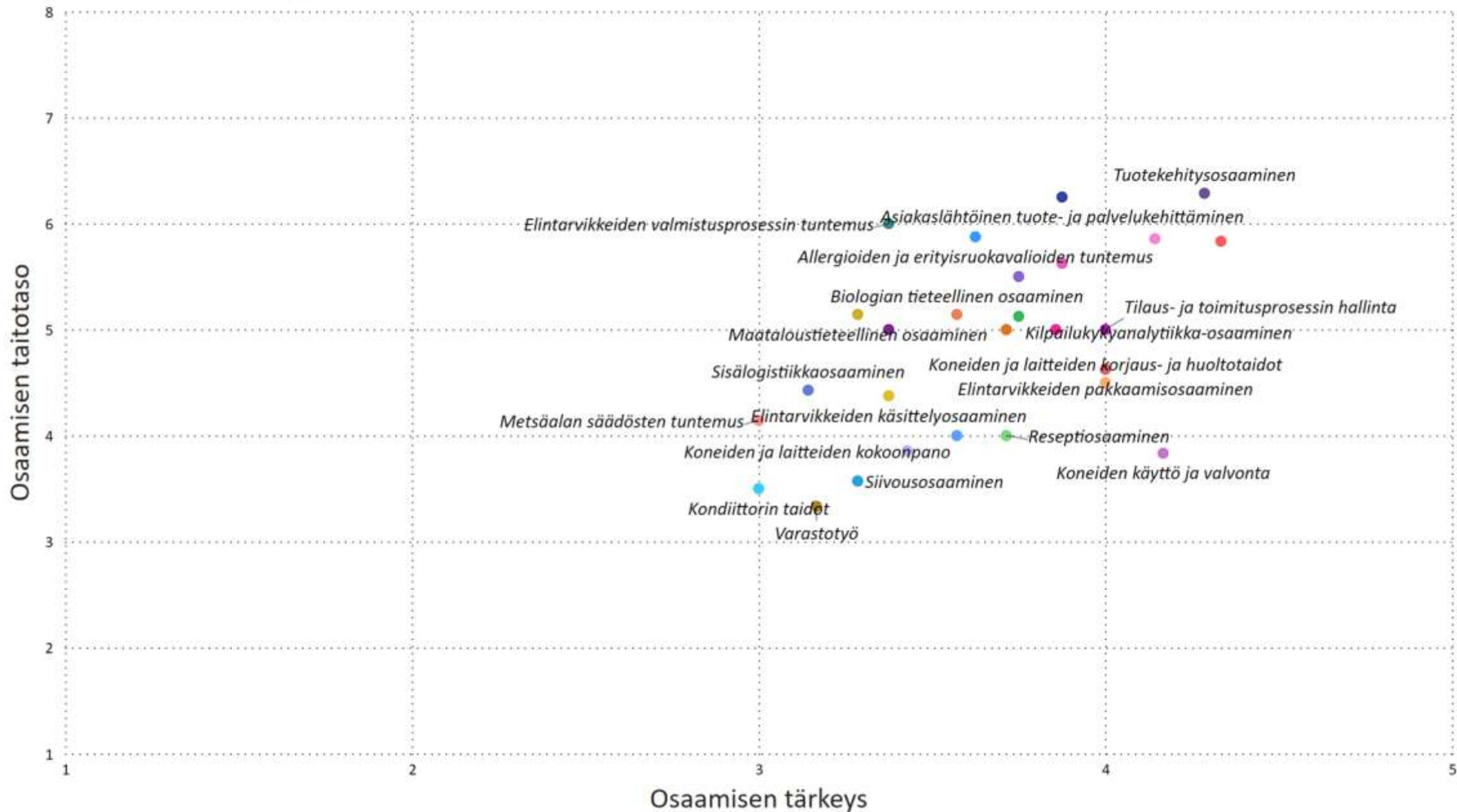
8160 Elintarviketeollisuuden prosessityöntekijät

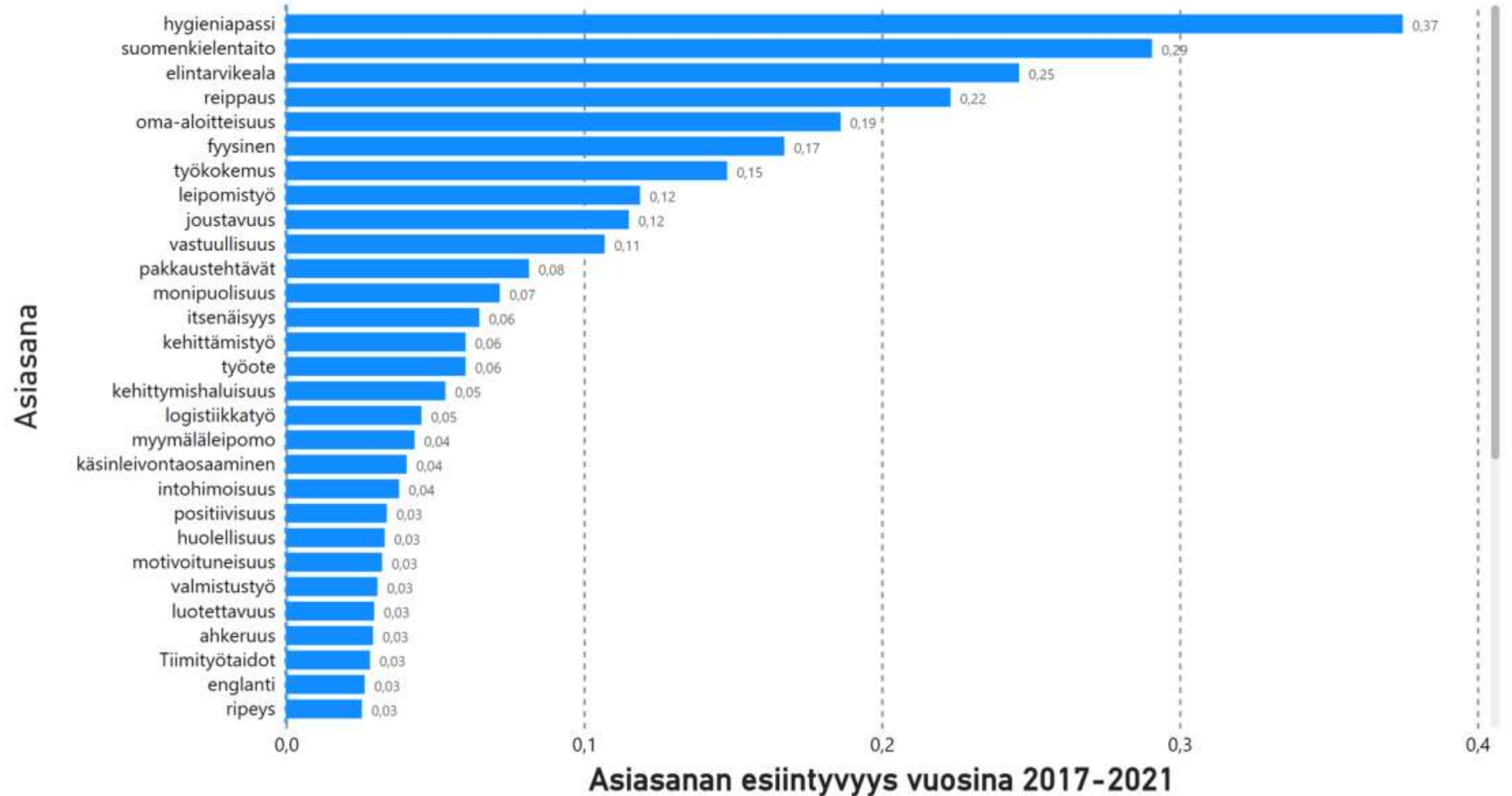
Ammatillisten erityisosaamisten tarpeen muutos

Erityisosaamisten tärkeys ja taitotaso vuonna 2030

Työpaikkailmoituksissa eniten esiintyneet asiasanat

**Elintarvikkeiden valmistuksen
-toimialan ennakoitituloksia
OEF-kaudelta 2017-2020**

Elintarvikkeiden valmistus 2035

Kasvavat osaamistarpeet

Yleinen osaaminen ja työelämätaidot

- digitaalisten toimintojen hallinta- ja ohjaustaidot
- digitaalisten ratkaisujen hyödyntämisaosaaminen
- digitaalisten alustojen hyödyntämisaosaaminen
- kestävä kehitys ja vastuullisuus
- kokonaisuuksien hallinta
- automaatioiden hallintaosaaminen
- tiedon hallinta- ja analysointitaidot
- kustannushallinta
- luovuus

Perusdigitaidot

- digitaalisen sisällön kehittämiskyky
- digitaalisten työkalujen soveltamiskyky
- digitaalisen teknologian luova käyttötaito
- digitaalisten teknologioiden ja niiden käytön ympäristövaikutusten tiedostaminen
- digitaaliset yhteistyötaidot
- ohjelmointiosaaminen
- digitaaliset kommunikointitaidot
- digitaalisen sisällön uudelleenjalostamis- ja integrointitaidot
- digitaalinen aktiivinen kansalaisuus
- fyysisen ja psyykkisen terveyden suojeleosaaminen digitaalisten ympäristöjen ja -teknologioiden riskeiltä

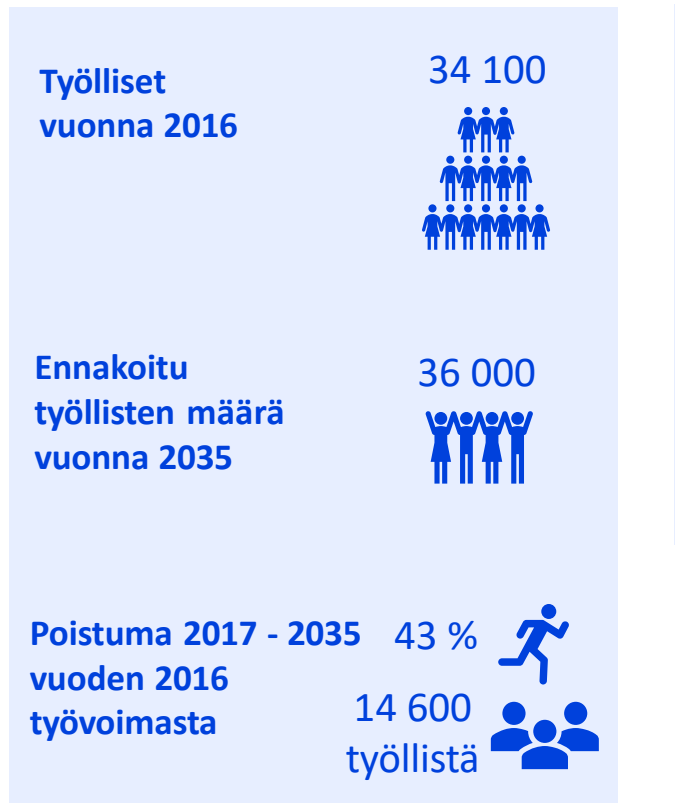

Tärkeimmät osaamistarpeet

- Digitaalisten ratkaisujen hyödyntämisaosaaminen
- Digitaalisen sisällön uudelleenjalostamis- ja integrointitaidot
- Digitaalisen teknologian luova käyttötaito
- Digitaalisten työkalujen soveltamiskyky
- Henkilökohtaisen osaamisen kehittäminen ja johtaminen
- Henkilökohtaisen tiedon ja -yksityisyyden suojeleosaaminen
- Innovaatio-osaaminen (kykyä tuottaa ja soveltaa uusia ideoita taloudellisen lisäarvon tuottamiseen)
- Kestävä kehitys ja vastuullisuus
- Kustannushallinta
- Kädentaidot
- Liiketoimintaosaaminen
- Logistiikkaosaaminen

Elintarvikkeiden valmistus 2035

Uuden työvoiman tarve ja uuden työvoiman koulutustarve

770/vuosi

860/vuosi

Uuden työvoiman tarve = työllisten määrän muutos 2016 - 2035, johon lisätty poistuman määrä.

Uuden työvoiman koulutustarve

Koulutustarve 2017 - 2035 (%)

- 69 % Ammatillinen koulutus
  - 18 % Ammattikorkeakoulu
  - 10 % Yliopisto
  - 3 % Muu koulutus
-

Raportteja ja aineistoja

Osaaminen 2035

Osaamisrakenne 2035

Koulutus- ja työvoiman kysyntä 2035

Media- ja viestintäalan osaamistarpeet

Vesi vanhin voitehista

ILO -Ilmasto-osaaminen

Perusopetuksen ja kouluverkon tulevaisuuden näkymiä

Vierivä kivi ei sammaloidu - liikunta-ala murroksessa

Tulevaisuuden yhteistyöverkostot

Infograafit

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Kiitos

www.oph.fi/fi/palvelut/osaamisen-ennakointifoorumi-oef

Twitter: <https://twitter.com/OEFoorumi>

Facebook: <https://www.facebook.com/OEFoorumi/>

#OEFoorumi